

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิเคราะห์ข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรีครั้งนี้ ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการผลิตและควบคุมข่าวท้องถิ่น โดยฐานะของผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าวอยู่แล้ว แต่การได้กลับมาศึกษาทบทวนเพื่อวิเคราะห์งานที่ตนเองได้กระทำอีกครั้งหนึ่งอย่างละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของกระบวนการผลิตข่าว โครงสร้าง และหน้าที่ที่ข่าวดังกล่าวมีต่อประชาชนในจังหวัดราชบุรี โดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีและเสริมด้วยการสัมภาษณ์ "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" เพื่อทราบปัญหาและข้อเสนอนั้นต่าง ๆ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ข่าวท้องถิ่น ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี ต่อไป

ฉะนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยจะใช้วิธีวิจัยโดยวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวที่ได้นำออกอากาศ (content analysis) ซึ่งจะเป็นการวิจัยจากเอกสารเป็นหลัก (Documentary research) และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical description)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นว่า ผู้วิจัยมีหน้าที่โดยตรงในการผลิตและควบคุม "ข่าวท้องถิ่น" ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี โดยมีตำแหน่งเป็นผู้สื่อข่าว และบรรณาธิการข่าวอยู่แล้ว ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจาก

1. เนื้อหาของข่าวทั้งหมดที่ได้ออกอากาศในช่วงเวลา "ข่าวท้องถิ่น" ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี ในระยะเวลา 1 ปี (1 ตุลาคม 2533 ถึง 30 กันยายน 2534) รวมทั้งสิ้นประมาณ 1,825 ข่าว

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ทั้ง 10 ราย ในรายละเอียดดังนี้

(1) นายพีระ บุญจริง ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี อายุ 59 ปี เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ในฐานะผู้บริหารฝ่ายราชการพลเรือนที่มีอำนาจสูงสุดของจังหวัด รวมทั้ง เป็นแหล่งข่าวที่สำคัญที่สุดในการกำหนดแนวทางการเสนอข่าวท้องถิ่นให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล

ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถให้ข้อมูลในส่วนตัวเกี่ยวกับการแจ้งข่าวสารสู่ประชาชนว่าข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี สามารถนำเสนอข่าวสารดังกล่าวสู่กลุ่มเป้าหมายได้ตรงประเด็นหรือไม่ มีส่วนในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นในด้านใดบ้าง และขณะเดียวกัน การสะท้อนปัญหาที่ผู้สื่อข่าวได้สอดแทรกกลับไปสู่ผู้บริหารในทางจังหวัดได้นำไปพิจารณาประกอบการปฏิบัติงานหรือไม่ เพียงไร โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

- 1.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี สามารถเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของจังหวัดสู่กลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจนหรือไม่ ตรงประเด็นหรือไม่ ครอบคลุมหรือไม่ และเพียงพอหรือไม่ ทำทราบได้อย่างไรในแต่ละประเด็นดังกล่าว (โดยละเอียด)
- 1.2 ท่านมีความคิดเห็นว่า ข่าวท้องถิ่น ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี มีส่วนในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นในด้านใดบ้าง อย่างไร
- 1.3 การสะท้อนปัญหาที่ผู้สื่อข่าวได้นำเสนอต่อท่านนั้น ได้รับการพิจารณาหรือไม่ ได้ดำเนินการแก้ไขอย่างไร (ยกตัวอย่าง)

- 1.4 มีสิ่งใดบ้างที่ท่านเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงข้าวท้องถิ่นของ
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี
(ในประเด็นของ เนื้อหา เวลาออกอากาศ รูปแบบการรายงาน
ข่าว และอื่น ๆ

(2) พ.อ.สุจิต จิตต์รักม้น ผู้อำนวยการกองยุทธการและการข่าว
กรมการทหารช่างราชบุรี อายุ 53 ปี

เนื่องจากกรมการทหารช่างเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงของจังหวัด
และยุคนี้เป็นยุคที่ทหารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายบางประการ เพื่อการ
พัฒนาประเทศ กองยุทธการและการข่าวฯ จึงมีหน้าที่ในการเผยแพร่ผลงานการพัฒนาของ
กรมการทหารช่างและของกองทัพบก ดังนั้นในการเสนอข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจาย
เสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี ในเนื้อหาบางส่วนจะมีเรื่องราวและกิจกรรมต่างๆ
ที่กรมการทหารช่างได้จัดทำขึ้น

ผู้อำนวยการกองยุทธการ และการข่าวกรมการทหารช่างจะให้ข้อมูล
ในส่วนของความถูกต้อง ชัดเจน ในการเสนอข่าว "ทหาร" ผ่าน "ข่าวท้องถิ่น" ของสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี ว่าครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้
ครบถ้วนหรือไม่ และในทำนองเดียวกันการที่ข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ได้สะท้อนปัญหา
หาความเดือดร้อนของประชาชนหรือกิจกรรมบางประการที่ประชาชนต้องการให้ทหารช่าง
เข้าไปร่วมพัฒนานั้น เป็นที่สนใจแก่ผู้เกี่ยวข้องเพียงใด โดยใช้แนวคำถามทำนองเดียวกัน
กับของผู้ว่าราชการจังหวัด

(3) นายวุฒิชัย ไทยเจริญ ปลัดอำเภอ อายุ 26 ปี
ปฏิบัติราชการ ณ ที่ว่าการอำเภอเมืองราชบุรี เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่
ปกครองระดับที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในฐานะผู้ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ปกครอง
ระดับสูงขึ้นไป (นายอำเภอ, ปลัดจังหวัด, ผู้ว่าราชการจังหวัด) และระดับที่ต่ำลงมา
(กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ประชาชน)

ดังนั้น จึงถือได้ว่าปลัดอำเภอท่านนี้ จะให้ข้อมูลในแง่ของความสนใจ ฟังข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ว่าข่าวประเภทใดที่อยู่ในความสนใจมากที่สุด และมีสิ่งใดที่ควรเพิ่มเติม ปรับปรุงแก้ไขบ้าง โดยอิงแนวคำถามเดียวกับของผู้นำราชการจังหวัด และเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน คือ

- ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ประสานระหว่างผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดกับ ผู้นำชุมชนนั้น ท่านได้สังเกตเห็นว่าข่าวท้องถิ่นได้รับความสนใจจากผู้นำชุมชนที่จะนำไปปฏิบัติตามนโยบายระดับสูง นำไปเป็นแนวทางพัฒนา และนำไปเผยแพร่แก่ประชาชนในท้องถิ่นของท่านหรือไม่ เพียงใด

(4) นายสุทัศน์ สระทองแก้ว กำนันตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอสวนผึ้ง ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดราชบุรี อายุ 37 ปี เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ในระดับรองลงมาจากปลัดอำเภอ มีความใกล้ชิดกับผู้นำชุมชน และประชาชน จะสามารถให้ข้อมูลในส่วนของการเผยแพร่ข่าวท้องถิ่น เพื่อการพัฒนา และมีสิ่งใดที่ควรเพิ่มเติม ปรับปรุงแก้ไขบ้างเช่นกัน โดยอิงคำถามเดียวกับปลัดอำเภอ และเจาะลึกลงไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน

(5) นายเรืองศักดิ์ เลขวัฒน์โรจน์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 ตำบลห้วยไผ่ อำเภอเมือง อายุ 45 ปี ในฐานะ "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ที่ใกล้ชิดกับประชาชน มากที่สุด สามารถสะท้อนข้อคิดเห็นที่ประชาชนผู้รับฟังข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ในพื้นที่ดังกล่าวได้ชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องความสนใจในประเภทของเนื้อหา และสิ่งที่ควรปรับปรุง เปลี่ยนแปลง โดยอิงแนวคำถามเดียวกับคำถามของกำนัน

(6) พระภิกษุดาวเรือง อาจารย์คุณเฒ่า อายุ 39 ปี รองเจ้าอาวาส วัดหนองหอย ตำบลเขาแร้ง ถนนราชบุรี-เบิกไพร อำเภอเมือง เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ที่มีความใกล้ชิดประชาชนบางกลุ่มซึ่งสามารถสะท้อนข้อคิดเห็นในเนื้อหาด้านศาสนาของข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ได้เช่นกัน นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้หนึ่งที่ใช้บริการ "ข่าวท้องถิ่น" เป็นสื่อในการแจ้งข่าวสารสู่ประชาชน ฉะนั้น จึงสามารถวัดประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข่าวสารของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี ว่าชัดเจน ครอบคลุม และเพียงพอหรือไม่ อย่างไร โดยมีแนวคำถามดังนี้

- 6.1 ท่านได้รับข่าวสารจากการออกอากาศในรายการข่าวท้องถิ่นของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี อย่าง ชัดเจน เพียงพอหรือไม่ ในประเด็นของ นโยบายของรัฐบาล ความรู้ที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่น และพัฒนากิจกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท่าน
- 6.2 ท่านได้เคยนำความรู้ที่ได้รับจากรายการข่าวท้องถิ่น ไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมของท่าน และผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เพียงใด
- 6.3 มีสิ่งใดบ้างที่ท่านเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงข่าวท้องถิ่นของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี (ในประเด็นของ เนื้อหา เวลาออกอากาศ รูปแบบการรายงาน ข่าว และอื่น ๆ

(7) นางสาวสุมาลี ธนะวัฒน์ ครู โรงเรียนวัดเพลงโสภณศิริราษฎร์ อำเภอ วัดเพลง อายุ 37 ปี เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ที่จะให้ข้อมูลเน้นหนักในแง่ของการเสนอเนื้อหาทางการศึกษาในข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ว่าได้นำเสนอเนื้อหาดังกล่าว เพียงพอหรือไม่ ในขณะที่เดียวกันก็จะให้ข้อเสนอแนะในเรื่องทั่ว ๆ ไปเช่นเดียวกับแนวคำถามที่ 6.1, 6.2 และ 6.3

(8) นายเสฐียรพงศ์ ศุภชัยศิริเรือง เจ้าของปั๊มน้ำมัน อำเภอจอมบึงอายุ 45 ปี เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ที่จะให้ข้อมูลเน้นหนักไปในเนื้อหาเกี่ยวกับการตลาด หรือข่าวเศรษฐกิจ ว่า สวท.ราชบุรี ได้เสนอข่าวท้องถิ่นครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าวเพียงพอหรือไม่ และควรปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง โดยมีแนวคำถามเดียวกับ 6.1, 6.2 และ 6.3

(9) นางบุญถึง ศรีสารากร เกษตรกร อาชีพทำสวนองุ่น อายุ 41 ปี ที่อยู่ หมู่ 3 ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ที่จะให้ข้อมูลเน้นหนักในเนื้อหาเกี่ยวกับการเสนอข่าวท้องถิ่น ในข่าวสารด้านเกษตรกรรม โดยอิงแนวคำถามเดียวกันกับ "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" รายที่ (8)

(10) นายปรัชญา จรตล ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์แนวหน้าประจำจังหวัดราชบุรี และประธานชมรมผู้สื่อข่าวจังหวัดราชบุรี อายุ 45 ปี เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ในฐานะตัวแทนสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดราชบุรี ซึ่งจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

- 10.1 ในฐานะที่ท่านเป็นสื่อมวลชนท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรีเช่นเดียวกัน (แม้จะต่างสาขา) ท่านมีความคิดเห็นต่อข่าวท้องถิ่นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี อย่างไร
- 10.2 ท่านมีความคิดเห็นว่าข่าวท้องถิ่นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี สามารถนำเสนอเนื้อหาตามนโยบายของรัฐบาลสู่กลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุม และชัดเจน เพียงพอหรือไม่
- 10.3 มีสิ่งใดบ้างที่ท่านเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี (ในประเด็นของ เนื้อหา เวลาออกอากาศ รูปแบบการรายงานข่าว และอื่น ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรีนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเนื้อหาทั้งหมดของข่าวท้องถิ่นในรอบ 1 ปี ดังกล่าว มาวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตข่าว เปรียบเทียบกับทฤษฎี Gatekeeper และ Agenda - setting ดังนี้

1. ผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี มีวิธีการผลิตข่าวท้องถิ่นอย่างไร
2. ผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี ได้ใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณาคัดเลือกข่าวท้องถิ่นที่สมควรนำออกอากาศ

พร้อมกันนี้จะโยงการวิเคราะห์มาถึง แนวคิดในเรื่องคุณค่าของข้าว (ของ Allan Bell, Galtung และ Ruge) โดยอิง Frame และ Strip ตลอดจน ลักษณะ โครงสร้างเนื้อหาของข้าวตามแนวคิดของ Van Dijk ในขณะเดียวกัน ก็จะวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ของข้าวท้องถิ่นในฐานะสื่อมวลชนในท้องถิ่นของจังหวัด โดยเปรียบเทียบกับ แนวคิดในการสร้างสารให้ตรงกับความต้องการของผู้รับสารในประเทศ กำลังพัฒนาตามแนวคิดของ Wilbur Schramm พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้ง 10 ราย เข้ามาเป็นส่วนเสริมในการประมวลผล และหาข้อสรุป จากการทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมด มาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง การผลิตข้าวท้องถิ่น ของ สวท.ราชบุรี ต่อไป

การนำเสนอข้อมูล

1. นำเสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจผลิตข้าวและการเลือกหยิบยกประเด็นปัญหาของผู้สื่อข่าวหรือ บก. ข้าวของ สวท.ราชบุรี เพื่อนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการอธิบายลักษณะของกระบวนการผลิตข้าว ของ สวท.ราชบุรี
2. นำเสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างเนื้อหาข้าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ตามคุณค่าของข้าว ตลอดจน กรอบในการปฏิบัติงานขององค์การในสังกัดของผู้ทำข่าว เพื่อนำมาเสริมการอธิบายลักษณะ โครงสร้าง เนื้อหาข้าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี
3. นำเสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของข้าวท้องถิ่น ของ สวท.ราชบุรี ในฐานะสื่อมวลชนท้องถิ่นของ จังหวัดราชบุรี ทั้งหน้าที่อันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่น และหน้าที่ของสื่อมวลชนในการพัฒนาชาติ เพื่อนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการอธิบายบทบาทหน้าที่ของข้าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ในฐานะสื่อมวลชนท้องถิ่น ของจังหวัด
4. นำเสนอผลสรุป จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่มีหลักฐานในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ทั้งข้อมูลที่เป็นเอกสาร และ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" อย่างครบถ้วน